

شاهکمان

ژانرهایی چون هنر مقاومت و حماسی هم قرار بگیرد. نکته مهم درباره این فیلم، تطابق موضوعات مطرح شده در آن، با شرایط روز جامعه است. این در حالی است که می‌دانیم، این اثر مراحل تولید خود را در سال‌های گذشته گذرانده و حتی سال ۸۷ نیز تا آستانه اکران در جشنواره بیست و هفتم فجر پیش رفت.

با این حال می‌بینیم که تم اصلی فیلم، روایت مبارزه حضرت سلیمان علیه السلام با شیاطین و اجنه‌ای است که به ملک او هجوم آورده‌اند.

سلیمان نبی علیه السلام بارها تاکید می‌کند که آن شیاطین و اجنه، در پس ایجاد «فتنه» در آن سرزمین هستند. فتنه‌ای که به تفرقه افکنی بین اهالی «ملک سلیمان» می‌انجامد و تنه‌ها راه رهایی از آن وضعیت، وحدت در پیروی از آن پیامبر، به عنوان رهبر جامعه است. البته این یک برداشت خاص، در تطابق با شرایط امروز جامعه ماست؛ و گرنه در موقعیتی دیگر، می‌توان تفسیر دیگری از آن داشت.

همچنان که مردم سرزمین‌های دیگر نیز، براساس وضعیت خودشان می‌توانند برداشتی متفاوت از فیلم سینمایی «ملک سلیمان» داشته باشند.

از این نظر، فیلم سینمایی «ملک سلیمان» نه تنها یک اثر ملی، بلکه یک فیلم کاملاً بین‌المللی محسوب می‌شود که در صورت برنامه‌ریزی مناسب در اکران جهانی، می‌تواند سفیر فرهنگی افتخارآمیزی برای کشور ما باشد و ضمن ارتباط با انبوه مخاطبان از کشورها، فرهنگ‌ها و ادیان گوناگون، اثری جریان‌ساز در عرصه بین‌المللی باشد.

در این گونه موارد، فیلم-سازان از یک طرف به فکر انتقال پیام هستند و از طرف دیگر جانب جذب مخاطب را دارند. اما غالب آثار این گونه به دلیل عدم قرار گرفتن محتوای دینی، در میزانشن و ساختاری متناسب با آن، دچار خسران می‌شوند و یا فرم را از دست می‌دهند و پیام، به شکل شعاری به مخاطب عرضه می‌شود یا در مواردی، فیلم‌ساز آن قدر تحت تاثیر دغدغه جاذبه قرار می‌گیرد که معنای اصلی فیلم، گم می‌شود.

البته در تاریخ سینمای پس از انقلاب اسلامی، آثاری هم که دچار این ایرادها نشده‌اند کم نیستند. اما فیلم سینمایی «ملک سلیمان» یکی از این آثار است که بهترین شکل ممکن از ایرادهایی که فیلم‌های مذهبی تا کنون به آن دچار بوده‌اند فرار کرده است.

کارگردان این فیلم بزرگ، به دلیل تسلط هم بر مبانی و اصول دینی و هم تکنیک سینما، توانسته بر حجاب تکنولوژی غلبه کند و به زبان متناسبی دست یابد.

این تناسب تا آن جاست که فیلم سینمایی «ملک سلیمان» از اثری فانتزی و اساطیری گذشته و به فیلمی به معنای واقعی کلمه، اسلامی و قرآنی رسیده است.

تصور عام از سلیمان نبی علیه السلام پیامبری است صاحب قالی پرده که تمام شبانه روزش یا در کاخ، مشغول استراحت، وعظ و پند و اندرز می‌گذرد، یا در فضایی پر از گل و بلبل، در حال گفت و گو با حیوانات و نباتات است!

اما در این فیلم می‌بینیم که آن حضرت، در کنار مردم و برای خدا به مبارزه و جهاد می‌پردازد و خود به عنوان پیشوای ملکش، در صف اول دفاع مقدس ایستاده است. از این رو، فیلم «ملک سلیمان» حتی می‌تواند در

فیلم سینمایی «ملک سلیمان» اولین فیلم استراتژیک سینمای ایران با موضوع آخرالزمانی است. آخرالزمانی که یکی از اصلی‌ترین موضوعات سینمای آمریکاست و امروز به اصلی‌ترین جریان هنر هفتم در آن کشور تبدیل شده است.

هالیوود با دستمایه قراردادن موضوع آخرالزمان در حال انتشار ایدئولوژی و آرمان‌گرایی آمریکایی به سرتاسر جهان در قالبی پر زرق و برق و مجذوب کننده است. این در حالی است که بی هیچ تردیدی، والاترین و انسانی‌ترین تفکر آخرالزمانی در دین ما وجود دارد. اگر این تفکر با ابزاری توانا همچون سینما به نظر جهانیان برسد، می‌تواند بسیاری از انسان‌های آزاده دنیا را جذب خودش کند.

فیلم سینمایی «ملک سلیمان» نیز با همین دغدغه تولید شده است. فیلمی که روایت قرآنی حضرت سلیمان علیه السلام را به عنوان ماکتی از اتفاقات آخرالزمان و قیام مهدوی به تصویر کشیده است.

فیلم سینمایی «ملک سلیمان» ضمن برخورداری از فرم و ساختاری شکل و خیره کننده، به معنای واقعی دینی است.

این فیلم بدون شک، یکی از جذاب‌ترین فیلم‌های تاریخ سینمای ایران است. اما این جذب برخلاف بسیاری از فیلم‌های دیگر، از راه‌های دم دستی و پیش پا افتاده به وجود نیامده است. بلکه، جلوه‌های عظیم و چشم‌انداز سترگ این فیلم است که علایق و سلایق را به سمت خود می‌کشاند.

هم‌بسان نمودن و هماهنگی فرم و محتوا، یکی از مشکلات فیلم‌های دینی سینمای ما بوده است.